

วิทยานิพนธ์มีจุดมุ่งหมายศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมหานาเวสสันดรชาดกกัณฑ์ชูชกฉบับภาคอีสานจากเอกสารในланที่จารด้วยอักษรธรรมอีสาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน จำนวน 6 ผูก 196 หน้าлан และฉบับภาษาเขมรจากเอกสารในланที่จารด้วยอักษรขอมมูล ภาษาเขมร จำนวน 3 ผูก 148 หน้าлан

การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของมหานาเวสสันดรชาดกกัณฑ์ชูชกฉบับภาคอีสานและฉบับภาษาเขมร พบว่าทั้งสองฉบับมีที่มาจากการชาดใน�ุททกนิกาย สูตตันตปีก มีจุดมุ่งหมายในการแต่งเพื่อหวังอานิสงส์แห่งการสร้างคัมภีร์พระธรรมไว้ในพระพุทธศาสนา ทั้งสองจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้คิดและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นกัณฑ์ที่ตอกขบขันสนุกสนานเป็นอย่างยิ่ง

การเปรียบเทียบด้านวรรณศิลป์พบว่ามีความคล้ายคลึงกันในด้านเนื้องเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง และจาก จะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในเรื่องของจำนวนตัวละคร โดยกล่าวถึงพระมหาณม์เม่าผู้หนึ่งที่ได้ภารยาสาวแล้วต้องเดือดร้อนเพราะต้องออกเดินทางไปขอพระกุมารทั้ง 2 กับพระเจสสันธรรมให้ภารยาได้ใช้ ลักษณะคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วมีร่ายแทรกปะปนอยู่เล็กน้อย ฉบับภาษาเขมรมีการสัมผัสดำนั่งในบางช่วง มีการใช้คำข้อน ภาษาข้าค่า การเล่นเสียง และการใช้สำนวนในหารพบว่ามีการใช้อุปมาให้หามากกว่าในหารอย่างอื่นทำให้เกิดภาพพจน์เด่นชัด มีสรุวรรณคดีที่เด่นกว่าสอื่น ๆ คือหัสดรส ในด้านสังคมสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม วัฒนธรรมทางวัฒน และวัฒนธรรมทางจิตใจ

การเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ทำให้ทราบว่ากัณฑ์ชูชกทั้งสองฉบับมีการใช้คำศัพท์ที่ต่างกันเพราะเป็นคนละภาษา กัน แต่ยังมีคำศัพท์อยู่อีกจำนวนหนึ่งที่มีการใช้คำศัพท์คำเดียวกัน คำศัพท์เหล่านี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นคำที่เกิดขึ้นจากการยึดคำระหว่างภาษาด้วยกัน เช่น คำนาม คำกริยา เป็นต้น โดยเฉพาะคำศัพท์ในทางศาสนา นั้นพบว่ามีการใช้คำศัพท์คำเดียวกัน

The purpose of this thesis is to compare the Northeastern Thai versions of the Jujaka Kanda of the Mahavessantara jataka and the Khmer versions. The texts are found in palm-leaf manuscripts, inscribed in I-San Dhamma scripts (the Northeastern Thai version) and Khmer script. The Northeastern Thai text is of 6 volumes, 196 pages and the Khmer version is of 3 volumes, 148 pages.

The result of the study of general aspects reveals that the two versions are from the Jataka in the Khuddakanikaya (the Jataka of the Pali Buddhist Cannon). The purpose of the inscription of this palm-leaf is to get merit as the result of making palm-leaf manuscript in Buddhism, to entertain people and to teach the ethics of the Buddhist teachings to the people for practices in their lives.

The result of the study of literary art reveals also that the two versions are similar in story, theme, plot, characters and settings, but in the Khmer version there are less characters than in the Northeastern version. The found tales are about a male old Bramin who got married with a young girl and went to ask for Vessantra's two children. The forms of the composition of the two manuscripts are prose and verse, but in the Khmer version there is only the prose. The poetic dictions are versified and imaginative with various figures of speech that create literary beauty and aesthetic feelings. The two versions reflect some social aspects, material culture and spiritual culture.

The result of a comparative study of word usage in both versions, the words used are mostly different, because one is in Northeast Thai language whereas another is in Khmer. However, there are similar words used in both versions, especially religious word which derived from Pali and Sanskrit.